

Tantárgy neve: Egyháztörténet szigorlat	Kód: R002	Kreditszáma: 3
Tantárgy angol neve: Church History – Comprehensive Exam.		
A tanóra típusa: - és száma: -		
A számonkérés módja: szig.		
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8.		
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>mf.R033 Egyetemes egyháztörténet 4., R035 Magyar egyháztörténet 1.</i>		
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó <u>ismeretanyag</u> és a kialakítandó <u>kompetenciák</u> tömör, ugyanakkor informáló leírása		
<p>A szigorlati vizsga során a hallgató az egyetemes és a magyar tételesorokból is egy-egy tételt húz ki és ismertet. A tételek összefoglaló jellege miatt ajánlott a felelet első részében a kapcsolódó fontosabb témaköröket lényegre törően ismertetni, majd egy kiválasztott részterületet részletesen bemutatni.</p> <p>Ismeretanyag: A teológiai tanulmányok során egyháztörténetből elsajátított ismeretek rendszerező áttekintése a XVIII. század végéig.</p> <p>Tételsor: EGYETEMES EGYHÁZTÖRTÉNETBŐL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A keresztyénség terjedése, szervezeti és tanbeli fejlődése, kapcsolata a római állammal 313-ig. Nagy Constantinus és fiai egyházpolitikája. 2. Az ökumenikus zsinatok és a keresztyén tanrendszer fejlődése. A keleti és nyugati egyházatyák különös tekintettel Augustinusra. 3. A szerzetesség kialakulása, fejlődése a Cluny reform mozgalomig. 4. Misszió a germán népek között. A frank állam és a Karoling dinasztia jelentősége a nyugati egyház történetében, a kor művelődése és teológiai gondolkodása. 5. A keleti és a nyugati egyháztest különbségei. A szláv népek keresztyén hitre térése. A nagyegyházszakadás. 6. A pápaság szerepének változása: Nagy Gergelytől az invesztitúra harc végéig. A pápaság világi befolyása tetőpontján. A keresztes hadjáratok, eretnekségek és az inkvizíció kibontakozása. 7. A virágzó középkor egyházi életének, művelődésének jellemzői. A korszak teológiai gondolkodása, jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra. 8. A középkori egyház válsága és reformkísérletek a XIV–XV. században. Az előreformációs mozgalmak. 9. Luther reformátori tevékenysége, teológiája, Melanchthon jelentősége. 10. A helvét irány kezdetei, Zwingli tevékenysége, teológiája és Bullinger jelentősége. 11. Kálvin reformátori működése és teológiája. 12. A reformáció balszárnya. A római katolikus egyház és ellenreformációs tevékenysége a XVI–XVII. században. 13. A kálvini reformáció hatása Nyugat-Európában a XVI–XVII. században. 14. A felvilágosodás hatása a protestantizmusra. 15. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése, a német pietizmus. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen a XVIII. században. 		

MAGYARORSZÁGI EGYHÁZTÖRTÉNETBŐL

1. A magyarság kapcsolatai a keresztyéniséggel és István király egyházszervező tevékenysége.
2. Művelődés és oktatás a középkori Magyarországon.
3. A reformáció kibontakozása Magyarországon 1550-es évekig.
4. Az első reformátori nemzedék jeles képviselői és a helvét irány előretörése Magyarországon.
5. A lutheránusok helyzete Erdélyben és a királyi Magyarországon a linzi békéig. A reformáció balszárnya hazánkban: anabaptisták, unitáriusok és szombatosok.
6. Az ellenreformáció Magyarországon a gyászévtizedig.
7. A Bocskai szabadságharc és eredményei a protestánsok helyzetének alakulásában.
8. Bethlen Gábor és I. Rákóczi György jelentősége a magyar protestantizmus történetében.
9. A protestantizmus jelentősége XVII. századi magyar művelődéstörténetben, a korszak teológiai irányzatai.
10. Az I. Lipót féle abszolutizmus egyházpolitikája és a gyászévtized.
11. A Thököly felkelés és a Rákóczi szabadságharc korának egyháztörténete hazánkban.
12. III. Károly és Mária Terézia korának egyházpolitikája.
13. II. József és II. Lipót valláspolitikája az Edictum Tolerantiae és az 1791. évi XXVI. tc. hatása egyházunk életére. A budai zsinat, kyriarchia és hierarchia harca.
14. A XVIII. század egyházi művelődése és teológiai sajátossága Magyarországon.
15. A Debreceni Református Kollégium történetének rövid összefoglalása a XVIII. század végéig.

A **3-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása

Ld. a kapcsolódó tanegységekhez ajánlott szakirodalmat.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Hörsik Richárd**, egyetemi tanár, PhD, dr. habil.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):